

Valószínűségszámítás vizsga, 2022. dec. 20.

Munkaidő: 100 perc. Nem-programozható, internet nélküli kalkulátor használható, standard normális eloszlástáblázat a túloldalon.

Az elérhető maximum (a bónusszal együtt): 110 pont, de már 100 pont is 100%-os eredménynek számít.

- Elm. 1.** (a) (2 pont) Definiálja egy E esemény egy F eseményre vett feltételes valószínűségét!
 (b) (2 pont) Definiálja a teljes eseményrendszer fogalmát!
 (c) (4 pont) Mondja ki és bizonyítsa be a teljes valószínűség tételét!
 (d) (4 pont) Mondja ki és bizonyítsa be Bayes tételét!
- Elm. 2.** (a) (5 pont) Legyen $X \sim \text{BIN}(n_1, p)$ és $Y \sim \text{BIN}(n_2, p)$ függetlenek. Milyen eloszlású $X + Y$? Válaszát igazolja.
 (b) (7 pont) Vezesse le az n, p paraméterű binomiális eloszlás várható értékére és szórásnégyzetére vonatkozó képleteket valamelyik tanult módszerrel. Részletezze a levezetés lépéseit.
 (c) (8 pont) Legyen $U \sim \text{BIN}(n, 1/2)$ és $V \sim \text{BIN}(n, 2/3)$ függetlenek, továbbá legyen n nagyon nagy. Számolja ki a $\mathbb{P}(4U - 3V \geq \sqrt{n})$ valószínűséget három tizedesjegy pontossággal.
- Elm. 3.** (a) (6 pont) Mondja ki és bizonyítsa be a Markov egyenlőtlenséget!
 (b) (6 pont) Mondja ki és bizonyítsa be a Csebisev egyenlőtlenséget!
 (c) (6 pont) Mondja ki és bizonyítsa be a Nagy Számok Gyenge Törvényét!
- Gyak. 1.** A Kossuth téri óriás karácsonyfán sok piros és sok fehér égő van. Hetente átlagosan két piros égő ég ki és hetente átlagosan egy fehér égő ég ki. A Parlament pedellusa minden nap reggel 8-kor ellenőrzi és cseréli a kiégett égőket.
 (a) (5 pont) Mekkora valószínűséggel fog vasárnap reggel 8-tól szerda reggel 8-ig összesen legalább két égő kiégni?
 (b) (5 pont) Most cserélt égőt a pedellus. Várhatóan hány óra múlva ég ki a következő égő?
 (c) (7 pont) Most cserélt égőt a pedellus. Várhatóan hány óra múlva cserél újra égőt?
- Gyak. 2.** (a) (4 pont) Jelölje X egy szabályos kockadobás eredményét. Számoljuk ki X várható értékét és szórását.
 (b) (9 pont) András és Béla a következő játékot játsszák: feldobnak négy szabályos dobókockát: a négy dobás eredményét jelölje rendre X_1, X_2, X_3 és X_4 . Béla fizet Andrásnak $X_1 + X_2 + X_3 + X_4$ forintot, András pedig Bélának $(X_1 + X_2 - X_3 - X_4)^2$ forintot. Melyiküknek kedvez a játék?
- Gyak. 3.** Legyenek (X, Y) együttesen normális eloszlású, $\mathbb{E}(X) = \mathbb{E}(Y) = 0$, kovariancia-mátrixuk $\begin{pmatrix} 2 & 1 \\ 1 & 2 \end{pmatrix}$.
 (a) (10 pont) Legyen $Z = \alpha X + \beta Y$. Hogyan válasszuk meg az $\alpha > 0, \beta \in \mathbb{R}$ együtthatókat, ha azt szeretnénk, hogy Z az X -től független és $\mathcal{N}(0, 2)$ eloszlású legyen?
 (b) (10 pont) Számolja ki $\mathbb{P}(|X| + |Z| < 1)$ értékét (ahol X és Z együttes eloszlása az előző részfeladatban lett definiálva).
- Bónusz:** (10 pont) Számolja ki $\mathbb{P}(X > 0, Y > 0)$ értékét a fentebb definiált (X, Y) esetén. *Súgás:* Használja Z -t!

